

PLAN FOR SELSKAPSKONTROLL 2016 - 2019

FOSNES KOMMUNE

April 2016

FORORD

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper¹. Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll.

Dette dokumentet inneholder forslag til plan for selskapskontroll 2016-2019 med prosjekter i prioritert rekkefølge.

Dokumentet er utarbeidet med utgangspunkt i bestillingen fra kontrollutvalget i Fosnes kommune i saken 024/15.

Steinkjer 11.04.16

Unni Romstad (sign)
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Vegard Wist
Prosjektleder

---

¹ Kommuneloven § 77, 5. ledd

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Innledning	3
2. Formålet med selskapskontroll	4
3. Planlegging av selskapskontroll	5
3.1 Om overordnet analyse	5
3.2 Oversikt over Fosnes kommunes eierskap	5
3.3 Tidligere selskapskontroller i Fosnes kommune	6
3.4 Resultater fra overordnet analyse	6

1. INNLEDNING

Fosnes kommune har eierandeler i en rekke selskaper. Kommuneloven § 77, 5. ledd sier at kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper.

Selskapskontroll omfatter alt kommunalt eierskap som er organisert med hjemmel i andre lover enn kommuneloven, samt interkommunalt samarbeid etter kommunelovens kap. 5 som er eget rettssubjekt. Inkludert er dermed blant annet interkommunale selskaper (IKS), aksjeselskaper (AS), samvirkeforetak (SA)² og interkommunalt samarbeid etter kommunelovens kap. 5 (§ 27) som også er eget rettssubjekt. Utenfor rekkevidden av selskapskontroll er for eksempel kommunale foretak (KF) organisert etter kommunelovens kap. 11 og interkommunalt samarbeid etter kommunelovens kap. 5 som ikke er eget rettssubjekt. Heller ikke stiftelser omfattes av regelverket om selskapskontroll, siden en stiftelse ikke har noen eiere.

Forskrift om kontrollutvalg § 13 pålegger kontrollutvalget å utarbeide en plan for selskapskontroll minst en gang i valgperioden. Kommunestyret skal ha denne til behandling senest innen utgangen av året etter kommunevalget. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planen i planperioden.

Kontrollutvalgets plikt til å gjennomføre selskapskontroll påvirkes ikke av eierskapets omfang eller av hvem som eventuelt er medeiere. Selskapskontrollens innhold og omfang kan imidlertid påvirkes av dette. For eksempel vil rammene for revisjonen bli påvirket av manglende innsynsrett etter kommunelovens § 80 i selskaper som ikke fullt ut, direkte eller indirekte, er eid av kommuner. I slike tilfeller må selskapskontroll med forvaltningsrevisjon basere seg på innsyn i åpne kilder eller alternativt på et utvidet innsyn etter særskilt avtale med de øvrige eierne.

Dersom selskapet er 100 % offentlig eid kan kontrollutvalget og kommunens revisor kreve alle de opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre selskapskontrollen. Det gjelder fra både styrende organer, daglig leder og selskapets valgte revisor.

---

² Organisasjonsformen andelslag (A/L) er nå avviklet, omregistreres eventuelt til samvirkeforetak (SA).

2. FORMÅLET MED SELSKAPSKONTROLL

Innholdsmessig deles selskapskontroll i to komponenter – eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon. **Eierskapskontroll** er den obligatoriske delen av selskapskontroll (*Kontrollutvalget skal påse ...*), jfr. forskrift om kontrollutvalg § 14 første ledd. Loven sier ikke noe bestemt om innholdet. Den omfatter kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser, herunder å kontrollere om den som utøver eierinteressene gjør dette i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Undersøkelser av eierskapsmeldinger, folkevalgtopplæring, vedtekter/selskapsavtale, valg av representanter til generalforsamling/representantskap og tilsvarende, vil være relevante. Likedan vil det være aktuelt med vurdering av selskapets status, økonomi og sentrale driftsmessige forhold som organisering og ledelse.

Forvaltningsrevisjon er den frivillige delen av en selskapskontroll (*Selskapskontrollen kan også omfatte ...*), jf. forskrift om kontrollutvalg § 14 andre ledd, og er nærmere omtalt både i lovverket og i kommunens Plan for forvaltningsrevisjon. Den omfatter systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Eierskapskontrollen er altså obligatorisk og forholdsvis bundet i sin form, det vil si å kontrollere hvordan kommunen som eier utøver sitt eierskap. Når det gjelder den valgfrie forvaltningsrevisjonen i selskapet, står kontrollutvalget friere til å velge problemstilling. Revisor er imidlertid avhengig av å finne revisjonskriterier som selskapet kan vurderes opp mot. Alternativt kan revisor gi kontrollutvalget informasjon i et beskrivende kapittel, som rent formelt ikke er en forvaltningsrevisjon.

3. PLANLEGGING AV SELSKAPSKONTROLL

3.1 Om overordnet analyse

Plan for selskapskontroll bygger på en overordnet analyse av kommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. I tillegg til revisors egne vurderinger har vi innhentet synspunkter fra det forrige kontrollutvalget og det sittende kontrollutvalget. Ordfører har også blitt invitert til å komme med eventuelle synspunkter på den overordnede analysen.

Vesentlighetsvurderingen er basert på følgende momenter:

- Størrelsen på kommunens eierandel
- Kommunens aksjekapital i selskapet
- Utfører selskapet viktige samfunnsoppgaver
- Politisk interesse for selskapet
- Annet

Risikovurderingen er basert på følgende momenter:

- Økonomisk utvikling i selskapet
- Uklare mål for virksomheten eller uklar organisering av selskapet
- Rollekonflikter
- Problematisk eierstyring
- Annet

Dersom selskapets vesentlighet vurderes som lav, har vi ikke prioritert å gjennomføre risikovurderinger knyttet til selskapet.

3.2 Oversikt over Fosnes kommunes eierskap

Oversikten over kommunens eierandeler i ulike selskaper er basert på note 5 i kommuneregnskapet fra 2014, med enkelte korrigeringer. Formålsbeskrivelsen er hentet fra gjengivelsen av vedtektenes formålsparagraf på purehelp.no.³

Selskap	Formål	Eierandel
KomRev Trøndelag IKS	Levere revisjonstjenester til eierkommunene	0,89%
KomSek Trøndelag IKS	Levere sekretariatstjenester til kontrollutvalgene	2,59%
Namdal Rehabilitering IKS	Rehabiliteringssenter i Namdalen med sikte på tilrettelegging for rehabilitering primært av eiernes innbyggere.	3,84%
Midtre Namdal Avfallsselskap IKS	Ansvar for planlegging og gjennomføring av innsamling og behandling av det avfall som omfattes av medlemskommunenes renovasjonsforskrifter, samt etter de	1,80%

³³ I de fleste tilfeller har vi ikke gitt en fullstendig gjengivelse av formålsparagrafen.

	krav som stilles til avfallsbehandling av lov og sentrale myndigheter.	
Salsnes Industribygg AS	Drive eiendomsdrift.	16,67%
Seierstad Servicebygg AS	Eie og forvalte eiendommer og bygninger for utleie primært knyttet til næringsvirksomhet i Fosnes kommune.	4,37%
Namdalsshagen AS	Skape en god samarbeidsarena for utvikling og koordinering av kunnskapsbasert næringsvirksomhet i Namdalskommunene.	1,10%
Nam Namdalen AS	Råvareprodusentenes, videreforedlingsbedriftenes og reiselivsbedriftenes redskap for salg, distribusjon og markedsføring av regional mat fra Namdalen og andre tilhørende tjenester.	2,70%
Namsos Trafikkselskap (NTS) ASA	Drive transportvirksomhet og maritim virksomhet, samt ved aksjetegning eller på annen måte delta i andre selskaper.	0,18%

3.3 Tidligere selskapskontroller i Fosnes kommune

Fosnes gjennomførte en kontroll av kommunens generelle eierstyring i forrige valgperiode. Rapport ble levert i februar 2016.

3.4 Resultater fra overordnet analyse

Fosnes kommune har ei eierskapsmelding, som blant annet inneholder en oversikt over hvilke selskaper Fosnes kommune har en eierandel i. Den ble sist behandlet i kommunestyret i 2010 (kommunestyrets sak 60/2010). Det har skjedd en del endringer i kommunens eierandeler siden den gang.

I sak 018/15 kom det forrige kontrollutvalget i Fosnes kommune med innspill til den kommende plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll. De trakk fram noen områder for forvaltningsrevisjon, men trakk ikke fram noen selskap som mer aktuelle enn andre for en selskapskontroll.

Det sittende kontrollutvalget ga i sak 005/16 sine innspill til arbeidet med overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2016-2019. Ordføreren var også invitert av sekretariatet til samme sak for å gi sine innspill, men kunne ikke møte. Det sittende kontrollutvalget fattet vedtak om at Midtre Namdal Avfallsselskap IKS var et interessant selskap for en selskapskontroll.

Revisor vurderer det som lite aktuelt å gjennomføre selskapskontroll uten forvaltningsrevisjon, det vil si rene eierskapskontroller, i denne planperioden. Når det gjelder kommunens generelle eierstyring, ble det i rapporten fra februar 2016 satt fokus på at eierskapsmeldinga burde utbedres. Revisor vurderte Eiermeldinga til å

være god, forutsatt at kommunens eierstrategier blir videreutviklet i de kommende versjonene. Kontrollutvalget vedtok i sak 004/16 at rådmannen skulle gi tilbakemelding om oppfølgingen av anbefalingene innen utgangen av 2016.

Når det nærmer seg tidspunktet for oppstart av et prosjekt, vil kontrollutvalget få mulighet til å komme med nærmere innspill til revisors utforming av problemstillingene til forvaltningsrevisjonsdelen i prosjektene som vil være mer avgrenset og konkret enn det som foreslås i denne planen.

Vi presenterer ikke alle våre vurderinger knyttet til den overordnede analysen i dette dokumentet. Prioriteringen av selskaper begrunnes, men selve risikovurderingen for hvert enkelt selskap presenteres ikke. Disse vurderingene er dokumentert i revisors arbeidspapirer. I og med at vi også analyserer selskaper som opererer i en konkurransesituasjon, og med omsettelige andeler, kan det å gi en vurdering av risikoforhold i enkelte tilfeller være med på å svekke verdien av kommunens eierskap og dermed påvirke kommunens interesser negativt. Vurderingene kan også være basert på opplysninger offentligheten ikke har innsyn i, og er dessuten ofte av en usikker karakter.

Forslag til selskapskontroll:

1. Midtre Namdal Avfallsselskap IKS

Kommunen eier 1,8 % av selskapet. Selskapet leverer samfunnsmessig viktige tjenester, og det sittende kontrollutvalget signaliserte interesse for en selskapskontroll i selskapet. Det samme gjelder for kontrollutvalgene i flere av de andre eierkommunene bak selskapet, og revisor mener det kan være hensiktsmessig å samkjøre en selskapskontroll i Midtre Namdal Avfallsselskap IKS på vegne av flere av eierkommunene.

2. Salsnes Industribygg AS

Fosnes kommune eier 16,67 % av Salsnes Industribygg AS. Revisor er ikke kjent med særskilte risikofaktorer knyttet til selskapet.

Postadresse: Postboks 2565, 7735 Steinkjer

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 994 01 480

www.krt.no